

HRVATSKI SABOR

317

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O GENETSKI MODIFICIRANIM ORGANIZMIMA

Prolašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o genetski modificiranim organizmima, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 2. veljače 2018. godine.

Klasa: 011-01/18-01/16

Urbroj: 71-06-01/1-18-2

Zagreb, 8. veljače 2018.

Predsjednica

Republike Hrvatske

Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O GENETSKI MODIFICIRANIM ORGANIZMIMA

Članak 1.

U Zakonu o genetski modificiranim organizmima (»Narodne novine«, br. 70/05., 137/09., 28/13. i 47/14.) članak 1. mijenja se i glasi:

»Ovim se Zakonom uređuje postupanje s genetski modificiranim organizmima (u daljnjem tekstu: GMO) i proizvodima koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a, ograničena uporaba GMO-a, namjerno uvođenje GMO-a u okoliš u svrhu različitu od stavljanja na tržište, ograničavanje ili zabrana uzgoja GMO-a, stavljanje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a na tržište, rukovanje, prijevoz i pakiranje GMO-a, gospodarenje s otpadom nastalim uporabom GMO-a, odgovornost za štetu nastalu nedopuštenom uporabom GMO-a, utvrđuju se nadležna tijela i zadaće nadležnih tijela za provedbu ovoga Zakona, službene kontrole te propisuju upravne mjere i prekršajne odredbe za provedbu ovoga Zakona.«.

Članak 2.

U članku 1.a stavku 1. iza podstavka 2. na kraju rečenice točka se zamjenjuje zarezom te se dodaje podstavak 3. koji glasi:

» – Direktiva (EU) 2015/412 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o izmjeni Direktive 2001/18/EZ u pogledu mogućnosti država članica da ograniče ili zabrane uzgoj genetski modificiranih organizama (GMO-a) na svojem državnom području (SL L 68, 13. 3. 2015.).«.

U stavku 2. iza podstavka 5. na kraju rečenice točka se zamjenjuje zarezom te se dodaje podstavak 6. koji glasi:

» – Provedbena uredba Komisije (EU) br. 120/2014 od 7. veljače 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1981/2006 o detaljnim pravilima za provedbu članka 32. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu referentnog laboratorija Zajednice za genetski modificirane organizme (Tekst značajan za EGP) (SL L 39, 8. 2. 2014.) – u daljnjem tekstu: Uredba Komisije (EU) br. 120/2014.«.

Članak 3.

U članku 2. podstavku 9. riječi: »pokusnih polja« zamjenjuju se riječima: »kliničkih ispitivanja«.

Iza podstavka 23. dodaju se novi podstavci 24. do 27. te podstavak 28. koji glase:

» – *stavljanje na tržište GMO-a u svrhu uzgoja GMO-a* znači učiniti GM reprodukcijski biljni materijal dostupnim trećim stranama za uzgoj GMO-a biljnog podrijetla uz naknadu ili besplatno,

složeni genetski modificirani organizam ili višestruko genetski modificirani organizam (engl. *stacked events*) podrazumijeva genetski modificiran organizam s dva ili više dodana i/ili izmijenjena gena,

službeni laboratorij za GMO je pravna osoba ili organizacijska jedinica (cjelina) unutar pravne osobe koja je ovlaštena od središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva za provedbu službenih kontrola radi ispitivanja, kontrole i praćenja GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a, uključujući genetski modificiranu hranu i genetski modificiranu hranu za životinje te hranu/hranu za životinje koja može sadržavati i/ili se sastojati ili potjecati od GMO-a, uključujući i reprodukcijski materijal poljoprivrednog bilja, kao sjemenski materijal, biljne dijelove i sadni materijal šumskih svojti i križanaca za upotrebu u šumarstvu,

referentni laboratorij za GMO je pravna osoba ili organizacijska jedinica (cjelina) unutar pravne osobe koja je ovlaštena od središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva kao referentna organizacija ili jedinica za provedbu službenih kontrola radi ispitivanja, kontrole i praćenja GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a, uključujući genetski modificiranu hranu i genetski modificiranu hranu za životinje te hranu/hranu za životinje koja može sadržavati i/ili se sastojati ili potjecati od GMO-a, uključujući i reprodukcijski materijal poljoprivrednog bilja, kao sjemenski materijal, biljne dijelove i sadni materijal šumskih svojti i križanaca za upotrebu u šumarstvu,

Nacionalni referentni laboratorij za GMO je pravna osoba ili organizacijska jedinica (cjelina) unutar pravne osobe koja je ovlaštena od središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva kao nacionalna referentna organizacija ili jedinica za provedbu službenih kontrola radi ispitivanja, kontrole i praćenja GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a, uključujući genetski modificiranu hranu i genetski modificiranu hranu za životinje te hranu/hranu za životinje koja može sadržavati i/ili se sastojati ili potjecati od GMO-a, uključujući i reprodukcijski materijal poljoprivrednog bilja, kao sjemenski materijal, biljne dijelove i sadni materijal šumskih svojti i križanaca za upotrebu u šumarstvu.«.

Dosadašnji podstavci 24. do 27. postaju podstavci 29. do 32.

Članak 4.

Članak 3. mijenja se i glasi:

»Za obavljanje stručnih i upravnih poslova, kada se GMO i/ili proizvodi koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a:

- ograničeno uporabljaju u zatvorenom sustavu, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove znanosti,
- namjerno uvode u okoliš u svrhu različitu od stavljanja na tržište, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove zaštite prirode,

- namjerno uvode u žive organizme u svrhu kliničkih ispitivanja u kojima se koriste genetski modificirani mikroorganizmi (GMM) za transfer gena u medicinske svrhe (npr. genetski modificirano cjepivo ili uporaba genetski modificiranog virusa za transfer genske terapije u životinju/čovjeka) u zatvorenim sustavima za ograničenu uporabu GMO-a, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove zdravstva,

- stavljaju na tržište:

- a) kao hrana i hrana za životinje, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove zdravstva,
  - b) kao reproduksijski materijal poljoprivrednog bilja u svrhu uzgoja genetski modificiranih poljoprivrednih kultura, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove poljoprivrede,
  - c) kao životinjski reproduksijski materijal (životinjsko sjeme, jajne stanice, zameti te jaja i ikra), nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove poljoprivrede,
  - d) kao sjemenski materijal, biljni dijelovi i sadni materijal šumskih svojti i križanaca za upotrebu u šumarstvu, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove šumarstva,
  - e) kao veterinarsko-medicinski proizvodi, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove veterinarstva,
  - f) kao sredstva za zaštitu bilja, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove poljoprivrede.
- Pri upotrebi GMO-a ili proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a u kozmetici, farmaciji i zdravstvenoj zaštiti ljudi nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove zdravstva.

O provedenim upravnim postupcima iz svoga djelokruga, tijela iz stavka 1. podstavaka 1. i 2. te podstavka 4. točaka b) do f) ovoga članka podnose godišnje izvješće središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zdravstva najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Potvrdu o zaprimljenoj obavijesti subjekta u poslovanju s hranom i/ili hranom za životinje o stavljanju na tržište Republike Hrvatske genetski modificirane hrane i genetski modificirane hrane za životinje odobrene na tržištu Europske unije izdaje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zdravstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje provođenje Uredbe (EZ) br. 1829/2003 i Uredbe (EZ) br. 1830/2003.«.

Članak 5.

U članku 7. stavak 2. mijenja se i glasi:

»Dopuštenje za uporabu GMO-a, za ograničenu uporabu GMO-a, za namjerno uvođenje GMO-a u okoliš u svrhu različitu od stavljanja na tržište, za klinička ispitivanja ili za stavljanje na tržište GMO-a u svrhu uzgoja izdaje rješenjem nadležno tijelo iz članka 3. ovoga Zakona.«.

Članak 6.

U članku 8. stavku 1. iza riječi: »za uporabu GMO-a« dodaju se riječi: »iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona.«.

Članak 7.

Članak 10. mijenja se i glasi:

»Laboratorij za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a ovlašćuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zdravstva, ako ispunjava uvjete iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

Laboratorij iz stavka 1. ovoga članka mora:

- se akreditirati u skladu s normom EN ISO/IEC 17025 o općim zahtjevima za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija,
- imati odgovarajuće prostore,
- imati odgovarajuće kvalificirano osoblje osposobljeno za provođenje analitičkih metoda koje se koriste za detekciju i identifikaciju GMO-a,
- imati odgovarajuću opremu potrebnu za provođenje potrebnih analiza.

Detaljnije uvjete o prostoru, opremi i osoblju koje mora ispunjavati laboratorij iz stavka 1. ovoga članka propisat će pravilnikom čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva u suradnji s čelnicima središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zaštite prirode, zaštite okoliša, poljoprivrede i šumarstva.«.

Članak 8.

Iza članka 10. dodaju se članci 10.a, 10.b, 10.c i 10.d koji glase:

»Članak 10.a

Zahtjev za donošenje rješenja o ovlaštenju za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a laboratorij podnosi središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zdravstva.

Zahtjev za izdavanje ovlaštenja iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati:

- podatke o podnositelju zahtjeva (adresa, OIB, odgovorna osoba u pravnoj osobi, kontakt osoba),
- dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 10. ovoga Zakona.

Ispunjavanje uvjeta iz članka 10. ovoga Zakona utvrđuje Povjerenstvo za utvrđivanje uvjeta za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva odlukom osniva Povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka.

Povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka ima tri člana, i to:

- jednog predstavnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva,
- jednog predstavnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede,
- jednog stručnjaka iz područja molekularne biologije/biotehnologije ili srodnog zanimanja, koji sudjeluje u revizijama laboratorija za GMO.

Predsjednika i članove Povjerenstva iz stavka 5. ovoga članka imenuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva.

Povjerenstvo iz stavka 3. donosi poslovnik o radu.

Povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka obavlja sljedeće poslove:

- pregledava zaprimljenu dokumentaciju te daje mišljenje je li zaprimljena dokumentacija u skladu s odredbama ovoga Zakona,
- obavlja pregled prostora, opreme i djelatnika laboratorija radi utvrđivanja provode li se sva ispitivanja u skladu s načelima dobre laboratorijske prakse,
- daje mišljenje i prijedloge središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zdravstva o pitanjima u vezi s ovlašćivanjem laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zdravstva donosi rješenje o ovlaštenju iz stavka 1. ovoga članka po pribavljenom mišljenju Povjerenstva iz stavka 3. ovoga članka u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka.

Protiv rješenja iz stavka 9. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ovlaštenje iz stavka 9. ovoga članka daje se na rok od dvije godine.

Visinu troškova pregleda iz stavka 8. ovoga članka utvrdit će odlukom čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva.

Članak 10.b

Službene laboratorije za GMO i referentne laboratorije za GMO ovlašćuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zdravstva ako ispunjavaju uvjete iz stavaka 2. i 5. ovoga članka.

Službeni laboratoriji za GMO i referentni laboratoriji za GMO iz stavka 1. ovoga članka moraju imati ovlaštenje za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a najmanje u trajanju od pet godina ili obavljati znanstvenoistraživačku djelatnost na području GMO-a u Republici Hrvatskoj sukladno posebnom pravilniku kojim se propisuje ovlašćivanje službenih i referentnih laboratorija za genetski modificiranu hranu i genetski

modificiranu hranu za životinje i hranu/hranu za životinje koja može sadržavati i/ili se sastojati ili potjecati od genetski modificiranih organizama, moraju biti ovlaštene za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a te moraju zadovoljiti i sljedeće uvjete:

- odgovarajuća upravna infrastruktura,
- dovoljan kapacitet obrade podataka za izradu tehničkih izvješća,
- brza komunikacija s drugim laboratorijima koji sudjeluju u ispitivanju i validaciji metoda detekcije.

Uvjeti koje moraju ispunjavati laboratoriji iz ovoga članka moraju biti sukladni odredbama Priloga I. Uredbe (EZ) br. 1981/2006 i Uredbe (EU) br. 120/2014.

Popis službenih laboratorija za GMO i referentnih laboratorija za GMO iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se na mrežnoj stranici središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva.

Detaljnije uvjete koje moraju ispunjavati službeni i referentni laboratoriji za GMO iz stavka 1. ovoga članka propisat će pravilnikom čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva.

Članak 10.c

Zahtjev za donošenje rješenja o ovlaštenju službenih laboratorija za GMO i/ili referentnih laboratorija za GMO laboratorij podnosi središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zdravstva.

Zahtjev za izdavanje ovlaštenja iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati:

- podatke o podnositelju zahtjeva (adresa, OIB, odgovorna osoba u pravnoj osobi, kontakt osoba),
- dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 10.b ovoga Zakona.

Ispunjavanje uvjeta iz članka 10.b ovoga Zakona utvrđuje Stručno povjerenstvo za utvrđivanje uvjeta za službene i/ili referentne laboratorije za GMO.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva odlukom osniva Povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka.

Povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka ima tri člana, i to:

- jednog predstavnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva,
- jednog predstavnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede,
- jednog stručnjaka iz područja molekularne biologije/biotehnologije ili srodnog zanimanja, koji sudjeluje u revizijama laboratorija za GMO.

Predsjednika i članove Povjerenstva iz stavka 5. ovoga članka imenuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva.

Povjerenstvo iz stavka 3. donosi poslovnik o radu.

Povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka obavlja sljedeće poslove:

- pregledava zaprimljenu dokumentaciju te daje mišljenje je li zaprimljena dokumentacija u skladu s odredbama ovoga Zakona,
- obavlja pregled prostora, opreme i djelatnika laboratorija iz stavka 9. ovoga članka radi utvrđivanja provode li se sva ispitivanja u skladu s načelima dobre laboratorijske prakse,
- obavlja provjeru završnih Ispitnih izvješća službenih laboratorija za GMO kojom utvrđuje da li prikazani rezultati točno i potpuno odražavaju izvorne podatke ispitivanja u skladu s akreditiranim metodama i postupcima ispitivanja,
- obavlja provjeru Izvješća referentnog laboratorija za GMO o provedenim međulaboratorijskim usporedbama za sva ispitivanja među službenim laboratorijima za GMO,
- daje mišljenje i prijedloge središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zdravstva o pitanjima u vezi s ovlašćivanjem službenih i/ili referentnih laboratorija za GMO.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zdravstva donosi rješenje o ovlaštenju iz stavka 1. ovoga članka po pribavljenom mišljenju Povjerenstva iz stavka 3. ovoga članka u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka.

Protiv rješenja iz stavka 9. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ovlaštenje iz stavka 9. ovoga članka daje se na rok od dvije godine.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva odlukom određuje Nacionalni referentni laboratorij za GMO na razdoblje od dvije godine koji koordinira radom ostalih referentnih laboratorija za GMO.

Visinu troškova pregleda iz stavka 8. ovoga članka utvrdit će odlukom čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva.

Članak 10.d

Obveze službenih laboratorija za GMO su:

- dostavljene službene uzorke za analizu pripremiti, analizirati i iskazati rezultate u skladu s propisima,
- po dostavi odmah započeti analizu uzorka, a nakon završetka analize izraditi analitičko izvješće i dostaviti ga tijelu koje je dostavilo uzorak,
- u slučaju nesukladnih rezultata laboratorij je dužan nalaz dostaviti tijelu koje je dostavilo uzorak elektroničkim putem u roku ne dužem od 48 sati,
- analitičko izvješće mora sadržavati najmanje: naziv uzorka, datum dostave, datum početka i završetka analize, opis dostavljenog uzorka, temperaturu dostave ako je primjenjivo, tekst označivanja proizvoda ako je primjenjivo, metodu i tehniku kojom je izvršena analiza, izjavu o sukladnosti ili nesukladnosti uzorka propisu i ostale podatke ako su propisani posebnim propisom.

Rezultati analiza službenih uzoraka uzetih u državama članicama Europske unije analiziranim u službenim i referentnim laboratorijima država članica Europske unije kao i rezultati analiza službenih uzoraka uzetih u Republici Hrvatskoj smatraju se jednako valjanima.«.

Članak 9.

Naslov iznad članka 26. mijenja se i glasi: »*Namjerno uvođenje GMO-a u okoliš u svrhu različitu od stavljanja na tržište*«.

Članak 26. mijenja se i glasi:

»Podnositelj prijave za namjerno uvođenje GMO-a u okoliš u svrhu različitu od stavljanja na tržište obavezan je ishoditi dopuštenje nadležnoga tijela sukladno članku 3. ovoga Zakona.

Namjerno uvođenje GMO-a u okoliš u svrhu različitu od stavljanja na tržište provodi se sukladno dopuštenju iz stavka 1. ovoga članka uz suglasnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove znanosti i središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede.«.

Članak 10.

Članak 27. mijenja se i glasi:

»Genetski modificiran reprodukcijski biljni materijal je dopušteno uvoditi u okoliš u svrhu različitu od stavljanja na tržište samo na površinama koje će na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede i šumarstva, uredbom utvrditi Vlada Republike Hrvatske.

Nije dopušteno uvođenje GMO-a u okoliš u zaštićenim područjima i u područjima ekološke mreže utvrđene sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje zaštite prirode, područjima namijenjenim ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda i ekoturizmu te područjima koja predstavljaju zaštitne zone utjecaja.

Zaštitne zone utjecaja iz stavka 2. ovoga članka obuhvaćaju prostore koji sprječavaju širenje GMO-a na područja na kojima nije dopušteno namjerno uvođenje GMO-a u okoliš, koje se utvrđuju uvjetima zaštite prirode koji su sastavni dio dopuštenja o namjernom uvođenju GMO-a u okoliš.«.

Članak 11.

Članak 52.a mijenja se i glasi:

»Uvođenje u okoliš genetski modificiranih biljaka i/ili životinja za koje je izdano dopuštenje za stavljanje na tržište u svrhu uzgoja nije dopušteno u:

- zaštićenom području sukladno posebnim propisima kojima je uređena zaštita prirode,
- području ekološke mreže sukladno posebnim propisima kojima je uređena zaštita prirode,
- području namijenjenom ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda,
- području namijenjenom ekološkim oblicima turizma,
- području koje predstavlja zaštitnu zonu utjecaja i
- području koje je odlukom nadležnog tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave proglašeno područjem slobodnim od GMO-a.«.

Članak 12.

Iza članka 52.b dodaju se naslov iznad članka i članak 52.c koji glase:

»Ograničavanje ili zabrana uzgoja GMO-a

Članak 52.c

Ograničavanje ili zabrana uzgoja GMO-a na dijelu ili cijelom području Republike Hrvatske provodi se za pojedine GMO-e i/ili skupine GMO-a.

Ograničavanje ili zabrana iz stavka 1. ovoga članka provodi se na temelju sljedećih razloga:

- a) ciljevi okolišne politike, uključujući sprečavanje i razvoj otpornosti na pesticide kod korova i nametnika, invazivnost ili otpornost genetski modificirane sorte ili mogućnost križanja s domaćim uzgojenim ili divljim biljkama, sprečavanje negativnih utjecaja na okoliš koji su uzrokovani promjenama poljoprivredne prakse povezane s uzgojem GMO-a održavanje lokalne bioraznolikosti, uključujući određena staništa i ekosustave ili određene vrste prirodnih značajki ili značajki krajobraza te posebnih funkcija i usluga ekosustava, nepostojanje ili nedostataka odgovarajućih podataka u vezi s potencijalnim negativnim učincima uvođenja GMO-a u lokalni ili regionalni okoliš Republike Hrvatske, uključujući utjecaj na bioraznolikost, negativan utjecaj na ekološku mrežu Natura 2000 i dr.,
- b) urbanističko i prostorno planiranje,
- c) uporaba zemljišta,
- d) društveno-ekonomski utjecaji, kao što su nepraktičnost ili visoki troškovi mjera koegzistencije ili nemogućnost provedbe mjera koegzistencije zbog specifičnih zemljopisnih uvjeta, primjerice na malim otocima ili planinskim mjestima i dr.,
- e) izbjegavanje prisutnosti GMO-a u drugim proizvodima,
- f) ciljevi poljoprivredne politike, uključujući zaštitu raznolikosti poljoprivredne proizvodnje, održavanje i razvoj poljoprivredne prakse koja pruža bolji potencijal za usklađivanje proizvodnje i održivosti ekosustava, osiguranja čistoće sjemena i dr.,
- g) javni poredak (javnih politika).

Na razloge iz stavka 2. ovoga članka moguće je pozivati se pojedinačno ili u kombinaciji, uz iznimku razloga iz stavka 2. točke g) ovoga članka koji se ne može navoditi pojedinačno, ovisno o posebnim okolnostima u državi, regiji ili na području u kojima će se te mjere primjenjivati, ali ni u kojem slučaju ne smiju biti protivne procjeni rizika za okoliš

Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA).

Republika Hrvatska podnosi Europskoj komisiji zahtjev za izuzećem dijela zemljopisnog područja ili cijelog državnog područja Republike Hrvatske od uzgoja GMO-a za vrijeme postupka odobravanja određenog GMO-a, ili za vrijeme obnove suglasnosti/odobrenja na cijelom ili dijelu državnog područja.

Način podnošenja zahtjeva za izuzeće iz stavka 4. ovoga članka propisat će uredbom Vlada Republike Hrvatske na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede i šumarstva.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove poljoprivrede i šumarstva na svojim službenim stranicama objavljuje popis dijelova državnog područja (zemljopisnog područja) na kojima se ograničava ili zabranjuje uzgoj pojedinih GMO-a i/ili grupa GMO-a.

Dopunjene informacije o stanju o ograničavanju ili zabrani uzgoja pojedinih GMO-a i/ili grupa GMO-a moraju biti dostupne javnosti i u skladu s odredbama članka 42. ovoga Zakona.

Ograničavanje ili zabranu uzgoja GMO-a na dijelu ili cijelom području Republike Hrvatske propisat će uredbom Vlada Republike Hrvatske na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede i šumarstva.«.

Članak 13.

Naziv Glave III.a iznad članka 55.a mijenja se i glasi: »Glava III.a KOEGZISTENCIJA GENETSKI MODIFICIRANIH USJEVA I KONVENCIONALNOGA, INTEGRIRANOG I EKOLOŠKOG UZGOJA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA«.

Članak 55.a mijenja se i glasi:

»Koegzistencija genetski modificiranih usjeva i konvencionalnog, integriranog i ekološkog uzgoja poljoprivrednih proizvoda provodi se sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje način koegzistencije genetski modificiranih usjeva, konvencionalnog, integriranog i ekološkog uzgoja poljoprivrednih proizvoda.«.

Članak 14.

U članku 56. stavak 2. mijenja se i glasi:

»Vijeće ima 17 članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadležnog tijela za zaštitu prirode, zaštitu okoliša, znanost, zdravstvo, poljoprivredu, šumarstvo, gospodarstvo, na razdoblje od četiri godine.«.

Članak 15.

Članak 64. mijenja se i glasi:

»Za obavljanje poslova službenih kontrola kada se GMO i/ili proizvodi koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a:

– ograničeno uporabljaju, namjerno prekogranično prenose nadležna je sanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva sukladno ovom Zakonu,

– stavljaju na tržište:

1. kao kozmetika, nadležna je sanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva sukladno ovom Zakonu,

2. kao lijekovi, nadležna je farmaceutska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje lijekova,

3. kao reproduksijski materijal poljoprivrednog bilja:

a) u svrhu uzgoja genetski modificiranih poljoprivrednih kultura i kao sredstvo za zaštitu bilja u prodaji, nadležna je poljoprivredna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje postupanje s reproduksijskim materijalom poljoprivrednog bilja i sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje održiva uporaba pesticida,

b) pri uvozu, u svrhu uzgoja genetski modificiranih poljoprivrednih kultura, nadležna je fitosanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede sukladno posebnim zakonima kojima se uređuju područja reproduksijskog materijala poljoprivrednog bilja i biljnog zdravstva,

4. kao životinjski reproduksijski materijal:

a) u svrhu uzgoja genetski modificiranih životinja u veterinarstvu te za veterinarsko-medicinske proizvode u maloprodaji, nadležna je veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje veterinarstva,

b) u svrhu uzgoja genetski modificiranih životinja u veterinarstvu te za veterinarsko-medicinske proizvode pri uvozu, nadležna je granična veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje veterinarstva,

5. kao šumski reproduksijski materijal:

a) nadležna je inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove šumarstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje šumskog reproduksijskog materijala,

b) pri uvozu nadležna je fitosanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove šumarstva sukladno posebnim zakonima kojima se uređuju područja šumskog reproduksijskog materijala i biljnog zdravstva,

6. kao hrana i genetski modificirana hrana na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti:

a) životinjskog podrijetla, nadležna je veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva, osim na ribarskim iskrcajnim mjestima u kojem slučaju je nadležna ribarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

b) biljnog podrijetla, nadležna je poljoprivredna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

7. kao hrana i genetski modificirana hrana na razini proizvodnje i prerade:

a) životinjskog podrijetla, nadležna je veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

b) neživotinjskog podrijetla, nadležna je sanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

c) koja sadrži sastojke životinjskog i neživotinjskog podrijetla, nadležna je sanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva, a u slučaju izvoza sanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva i veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

8. kao hrana i genetski modificirana hrana na razini maloprodaje bez obzira na podrijetlo, nadležna je sanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva, osim ako je posebnim zakonom kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja određeno da službene kontrole provodi veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva,

9. kao hrana i genetski modificirana hrana pri uvozu:

a) životinjskog podrijetla, nadležna je granična veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

b) neživotinjskog podrijetla, nadležna je granična sanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

c) životinjskog i neživotinjskog podrijetla, nadležna je granična veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja ili granična sanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

10. nad označavanjem hrane i genetski modificirane hrane s aspekta sigurnosti hrane, provode nadležne inspekcije prema podjeli nadležnosti od točaka 6. do 9. ovoga stavka sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

11. nad označavanjem hrane i genetski modificirane hrane s aspekta kvalitete, provodi se sukladno posebnom propisu kojim se uređuje provedba službenih kontrola hrane i hrane za životinje prema podjeli nadležnosti od točaka 6. do 9. ovoga stavka sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

12. genetski modificirane biljne kulture kao tehnološke sirovine u proizvodnji, preradi, maloprodaji, nadležna je sanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva sukladno ovom Zakonu,

13. genetski modificirane biljne kulture kao tehnološke sirovine pri uvozu, nadležna je granična sanitarna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva sukladno ovom Zakonu,

14. kao hrana za životinje životinjskog podrijetla na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti bez obzira na podrijetlo, uključujući i genetski modificiranu hranu za životinje (uključujući i hranu za životinje koja sadrži i/ili se sastoji ili potječe od GMO u hrani za životinje), nadležna je veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležna za poslove veterinarstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

15. kao hrana za životinje biljnog podrijetla ili kao genetski modificirana hrana biljnog podrijetla na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti, nadležna je poljoprivredna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

16. kao hrana za životinje i genetski modificirana hrana za životinje na razini proizvodnje i prerade hrane bez obzira na podrijetlo, nadležna je veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave za poslove veterinarstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

17. na razini maloprodaje hrane za životinje i genetski modificirane hrane za životinje bez obzira na podrijetlo, nadležna je veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

18. službene kontrole prisutnosti GMO-a u hrani za životinje, bez obzira na podrijetlo, uključujući i genetski modificiranu hranu za životinje (uključujući i hranu za životinje koja sadrži i/ili se sastoji ili potječe od GMO u hrani za životinje), na razini proizvodnje i prerade, nadležna je veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva, a na razini primarne biljne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti poljoprivredna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

19. pri uvozu hrane za životinje životinjskog podrijetla, genetski modificirane hrane za životinje životinjskog i neživotinjskog podrijetla, hrane za životinje neživotinjskog podrijetla koja je navedena na popisu hrane za životinje neživotinjskog podrijetla sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje uvoz hrane i hrane za životinje iz trećih zemalja te hrane za životinje neživotinjskog podrijetla koja nije na predmetnom popisu i genetski modificirane hrane za životinje,

nadležna je granična veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva, sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

20. zbog utvrđene prisutnosti GMO-a u usjevu iz konvencionalnog, integriranog ili ekološkog uzgoja GMO-a u komercijalne svrhe, nadležna je poljoprivredna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje postupanje s reprodukcijom materijalom poljoprivrednog bilja i posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

21. prilikom uzgoja genetski modificiranih poljoprivrednih kultura, nadležna je poljoprivredna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje postupanje s reprodukcijom materijalom poljoprivrednog bilja i posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

22. za genetski modificirane kućne ljubimce, nadležna je veterinarska inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje postupanja s kućnim ljubimcima,

– zbog uvođenja GMO-a u okoliš:

1. nenamjernog uvođenja GMO-a u okoliš, nadležne su inspekcije prema podjeli nadležnosti sukladno članku 3. ovoga Zakona,

2. zbog namjernog uvođenja GMO-a u okoliš u svrhu različitu od stavljanja na tržište, nadležna je inspekcija zaštite prirode središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zaštita prirode,

3. zbog namjernog uvođenja GMO-a u živi organizam u svrhu kliničkih ispitivanja u kojima se koriste genetski modificirani mikroorganizmi (GMM) za transfer gena u medicinske svrhe, nadležna je sanitarna ili farmaceutska/zdravstvena inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva sukladno ovom Zakonu i sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje lijekova,

– za nadzor gospodarenja otpadom nastalog od GMO-a kada više nije sposoban za reprodukciju ili prijenos genetskog materijala na druge organizme, nadležna je inspekcija zaštite okoliša središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite okoliša sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje gospodarenja otpadom.

O provedenim službenim kontrolama iz svoga djelokruga, tijela nadležnih inspekcija iz stavka 1. ovoga članka podnose godišnje izvješće središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zdravstva do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

U slučaju neposredne opasnosti za zdravlje ljudi i radi zaštite okoliša od učinaka GMO-a čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva obavezan je koordinirati inspeksijske nadzore tijela iz stavka 1. ovoga članka.«.

Članak 16.

Članak 65. mijenja se i glasi:

»U provedbi inspeksijskog nadzora nadležni inspektor ima pravo i obvezu nadziranim osobama, koje nemaju dopuštenje nadležnog tijela ili druge suglasnosti, rješenjem zabraniti prekogranični promet, provoz, ograničenu uporabu, namjerno uvođenje u okoliš i stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a, stavljanje na tržište GM biljnog reprodukcijom materijala.

Inspektor može narediti hitne mjere radi zaštite života ljudi i životinja te smanjivanja štete nastale zbog obavljanja nedopuštenih djelatnosti, radnji ili zahvata.

U provedbi inspeksijskog nadzora inspektor je ovlašten uzimati uzorke proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a.

U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašten uzimati uzorke poljoprivrednog reprodukcijskog materijala radi utvrđivanja prisutnosti GMO-a sukladno odredbama posebnog zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja.

S uzorcima proizvoda iz stavaka 3. i 4. ovoga članka mora se pažljivo postupati i označavati ih na propisani način, tako da je osigurana njihova cjelovitost i podobnost za predviđene analize.

Pri uzimanju uzoraka iz stavka 3. ovoga članka potrebno je uzeti u obzir preporuke Europske unije, i to: Preporuku (EZ) 787/2004 i preporuke iz Uredbe (EZ) br. 619/2011 od 24. lipnja 2011. o utvrđivanju metoda uzorkovanja i analize za službenu kontrolu hrane za životinje s obzirom na prisutnost genetski modificiranog materijala za koji je postupak odobravanja u tijeku ili je odobrenje isteklo.

Način uzimanja uzorka iz stavka 4. ovoga članka mora biti sukladan odredbama posebnog zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja.

Uzorci iz stavaka 3. i 4. ovoga članka dostavljaju se u službene laboratorije za obavljanje analiza uzetih uzoraka, koji moraju biti akreditirani u skladu s odgovarajućim normama.

Drugi primjerak uzorka iz stavka 4. ovoga članka inspektor može na zahtjev stranke ili na vlastiti zahtjev dostaviti Nacionalnom referentnom laboratoriju za GMO na super analizu u roku od osam dana od dana zaprimanja rezultata analize od službenog laboratorija.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.«.

Članak 17.

Članak 67. mijenja se i glasi:

»Novčanom kaznom u iznosu od 500.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

– bez dopuštenja nadležnog tijela namjerno uvodi GMO u okoliš u svrhu različitu od stavljanja na tržište (članak 26. stavak 1.),

– uvodi genetski modificirani reprodukcijски biljni materijal u okoliš izvan dopuštenih površina u svrhu različitu od stavljanja na tržište (članak 27. stavak 1.),

– uvodi u okoliš genetski modificirane biljke i/ili životinje za koje je izdano dopuštenje za stavljanje na tržište u svrhu uzgoja u zaštićenom području sukladno posebnim propisima kojima je uređena zaštita prirode (članak 52.a podstavak 1.),

– uvodi u okoliš genetski modificirane biljke i/ili životinje za koje je izdano dopuštenje za stavljanje na tržište u svrhu uzgoja u području ekološke mreže sukladno posebnim propisima kojima je uređena zaštita prirode (članak 52.a podstavak 2.),

– uvodi u okoliš genetski modificirane biljke i/ili životinje za koje je izdano dopuštenje za stavljanje na tržište u svrhu uzgoja u području namijenjenom ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda (članak 52.a podstavak 3.),

– uvodi u okoliš genetski modificirane biljke i/ili životinje za koje je izdano dopuštenje za stavljanje na tržište u svrhu uzgoja u području namijenjenom ekološkim oblicima turizma (članak 52.a podstavak 4.),

– uvodi u okoliš genetski modificirane biljke i/ili životinje za koje je izdano dopuštenje za stavljanje na tržište u svrhu uzgoja u području koje predstavlja zaštitnu zonu utjecaja (članak 52.a podstavak 5.),

– uvodi u okoliš genetski modificirane biljke i/ili životinje za koje je izdano dopuštenje za stavljanje na tržište u svrhu uzgoja u području koje je odlukom nadležnog tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave proglašeno područjem slobodnima od GMO-a (članak 52.a podstavak 6.),

– kao krajnji korisnik GMO-a stavlja na tržište GMO odobren za stavljanje na tržište u svrhu uzgoja bez dopuštenja nadležnog središnjeg tijela državne uprave za poslove zaštite prirode (članak 52.b stavak 1.).

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i fizička osoba te odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Za pokušaj prekršaja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Uz kaznu za prekršaj iz stavaka 1. i 2. ovoga članka pravnoj ili fizičkoj osobi može se izreći i zaštitna mjera zabrane potpunog ili djelomičnog obavljanja djelatnosti u trajanju od jednog mjeseca do jedne godine.«.

Članak 18.

Članak 68. mijenja se i glasi:

»Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- ispituje, kontrolira, odnosno prati GMO ili proizvode koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a bez ovlaštenja središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva ili suprotno dopuštenom načinu rada (članak 10. stavak 1.),
- uvozi GMO ili proizvode koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a bez dopuštenja nadležnog tijela za ograničenu uporabu ili za namjerno uvođenje u okoliš ili stavljanje GMO-a ili proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a na tržište (članak 12. stavak 3.),
- uvozi radi ograničene uporabe GMO uvršten u 1. ili 2. razinu opasnosti bez pribavljene potvrde o upisu zatvorenog sustava u upisnik GMO-a iz članka 15. stavka 4. ovoga Zakona (članak 12. stavak 4.),
- obavlja ograničenu uporabu GMO-a bez da je uvrštena u odgovarajuću razinu opasnosti (članak 14. stavak 1.),
- koristi zatvoreni sustav bez prijave nadležnom tijelu i upisa u upisnik GMO-a (članak 15. stavak 1.),
- započne s ograničenom uporabom GMO-a bez prethodno izrađene procjene rizika za namjeravanu uporabu (članak 16. stavak 1.),
- prije započinjanja s ograničenom uporabom GMO-a nema izrađen plan mjera za slučaj nesreće, u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima (članak 17. stavak 1.),
- ne dostavi podatke o planu mjera za slučaj nesreće središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zdravstva, zaštite okoliša, zaštite prirode, poljoprivrede i šumarstva, znanosti, unutarnje poslove te nadležnim upravnim tijelima područne (regionalne) samouprave i jedinicama lokalne samouprave (članak 17. stavak 2.),
- podatke o mjerama za slučaj nesreće ne učini dostupnima javnosti (članak 17. stavak 3.),
- pisano ne izvijesti nadležno tijelo o započetoj ograničenoj uporabi GMO-a uvrštenog u prvu razinu opasnosti koja se obavlja u zatvorenom sustavu, a za koji je izdana potvrda u skladu s odredbama članka 15. ovoga Zakona (članak 20. stavak 1.),
- ne dostavi nadležnom tijelu na njegov zahtjev procjenu rizika (članak 20. stavak 2.),
- ne prijavi nadležnom tijelu ograničenu uporabu GMO-a uvrštenu u drugu razinu opasnosti, koja će se obavljati u zatvorenom sustavu za koji je izdana potvrda sukladno članku 15. ovoga Zakona (članak 21. stavak 1.),
- bez dopuštenja nadležnog tijela obavlja ograničenu uporabu GMO-a uvrštenu u treću i četvrtu razinu opasnosti (članak 22. stavak 1.),
- obavlja ograničenu uporabu GMO-a iz treće i četvrte razine opasnosti protivno uvjetima utvrđenim u dopuštenju (članak 22. stavak 3.),
- se u slučaju nesreće ne pridržava plana mjera utvrđenih za slučaj nesreće ili o njoj ne obavijesti nadležno tijelo (članak 25.),
- ne izradi procjenu rizika za namjerno uvođenje GMO-a u okoliš putem ovlaštene pravne osobe prije podnošenja prijave za dobivanje dopuštenja za namjerno uvođenje GMO-a u okoliš (članak 28. stavak 1.),
- ne izradi plan mjera za slučaj nekontroliranog širenja GMO-a u okoliš (članak 29. stavak 1.),
- ne poduzme bez odgađanja mjere zaštite bioraznolikosti okoliša i zdravlja ljudi, ako dođe do bilo kakvih modifikacija ili neplanirane promjene u namjernom uvođenju u okoliš koje bi mogle štetno utjecati na bioraznolikost, okoliš ili zdravlje ljudi, ili ako se dođe do novih podataka (članak 36. stavak 1. podstavak 1.),

- ne obavijesti nadležno tijelo o modifikacijama ili neplaniranim promjenama i novim podacima ako dođe do bilo kakvih modifikacija ili neplanirane promjene u namjernom uvođenju u okoliš koje bi mogle štetno utjecati na bioraznolikost, okoliš ili zdravlje ljudi, ili ako se dođe do novih podataka (članak 36. stavak 1. podstavak 2.),
- ne prilagodi uvjete uvođenja u okoliš, koji su bili predloženi u prijavi, u slučaju modifikacije ili neplanirane promjene u namjernom uvođenju u okoliš koje bi mogle štetno utjecati na bioraznolikost, okoliš ili zdravlje ljudi, ili ako se dođe do novih podataka (članak 36. stavak 1. podstavak 3.),
- ne dostavi nadležnom tijelu izvješće o rezultatima namjernog uvođenja GMO-a u okoliš u propisanom roku (članak 37. stavak 1.),
- u slučaju neplaniranog širenja GMO-a u okoliš ne djeluje u skladu s planom mjera i o događaju ne obavijesti nadležno tijelo (članak 38. stavak 1.),
- stavi na tržište GMO ili proizvod koji sadrži i/ili se sastoji ili potječe od GMO-a bez dopuštenja (članak 39. stavak 1.),
- ne izvijesti nadležna tijela o opasnostima proizvoda od GMO-a i ne podnese novu prijavu (članak 50. stavak 1.),
- stavlja na tržište proizvod od GMO-a bez potrebne dokumentacije protivno odredbi članka 51. stavka 1. ovoga Zakona,
- stavlja na tržište GMO ili proizvode koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a, a ne osigura da se osobi koja prihvaća proizvod dostavi propisana dokumentacija (članak 52. stavak 1.),
- u rukovanju, pakiranju, prijevozu i provožu GMO-a ne primjenjuje propise o prijevozu opasnih tvari (članak 53. stavak 4.),
- ne zbrinjava i trajno neškodljivo ne uništava nastali otpad koji sadrži i/ili se sastoji ili potječe od GMO-a na propisan način (članak 54.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba te odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Za pokušaj prekršaja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Uz kaznu za prekršaj iz stavaka 1. i 2. ovoga članka pravnoj ili fizičkoj osobi može se izreći i zaštitna mjera zabrane potpunog ili djelomičnog obavljanja djelatnosti u trajanju od jednog mjeseca do jedne godine.«.

Članak 19.

Članak 68.a mijenja se i glasi:

»Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- osoba član Vijeća i Odbora koji tijekom svojeg mandata i po isteku mandata ne čuva podatke koji su označeni kao tajni u skladu s odredbama ovoga Zakona (članak 61. stavak 1.),
- vanjski suradnik koji sudjeluje u radu Vijeća i odbora ili koji sudjeluje u postupku izdavanja dopuštenja prema odredbama ovoga Zakona, a ne čuva podatke koji su označeni kao tajni u skladu s odredbama ovoga Zakona (članak 61. stavak 2.).«.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.

U cijelom tekstu Zakona o genetski modificiranim organizmima (»Narodne novine«, br. 70/05., 137/09., 28/13. i 47/14.) riječi: »središnje tijelo državne uprave za poslove zdravlja«, »središnje tijelo državne uprave za zdravlje« i »središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zdravlja« zamjenjuju se s riječima: »središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zdravstva«, u odgovarajućem padežu.

U cijelom tekstu Zakona o genetski modificiranim organizmima (»Narodne novine«, br. 70/05., 137/09., 28/13. i 47/14.) riječi: »ministar nadležan za zdravlje«, »čelnik nadležnog tijela zdravlja«, »čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za zdravlje« i »čelnik središnjeg tijela državne uprave za zdravlje« zamjenjuju se s riječima: »čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva«, u odgovarajućem padežu.

Članak 21.

Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 27. stavka 1. izmijenjenog člankom 10. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 22.

Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 52.c stavka 5. dodanog člankom 12. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 52.c stavka 8. dodanog člankom 12. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana zaprimljenog prijedloga središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede i šumarstva.

Članak 23.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva donijet će pravilnik iz članka 10. stavka 3. izmijenjenog člankom 7. ovoga Zakona i pravilnik iz članka 10.b stavka 5. dodanog člankom 8. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 24.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva donijet će odluku o visini troškova pregleda iz članka 10.a stavka 12. dodanog člankom 8. ovoga Zakona i odluku o visini troškova pregleda iz članka 10.c stavka 13. dodanog člankom 8. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 25.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zdravstva donijet će odluku o Nacionalnom referentnom laboratoriju za GMO iz članka 10.c stavka 12. dodanog člankom 8. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Nacionalni referentni laboratorij za GMO ovlašten sukladno odredbama Zakona o genetski modificiranim organizmima (»Narodne novine«, br. 70/05., 137/09., 28/13. i 47/14.) nastavlja s radom do donošenja odluke o Nacionalnom referentnom laboratoriju za GMO sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 26.

Danom stupanja na snagu pravilnika iz članka 23. ovoga Zakona prestaju važiti:

1. Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati laboratoriji za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a (»Narodne novine«, br. 26/10.), osim članaka 6. i 7. koji prestaju važiti danom stupanja na snagu ovoga Zakona,
2. Pravilnik o ovlašćivanju službenih i referentnih laboratorija za genetski modificiranu hranu i genetski modificiranu hranu za životinje i hranu/hranu za životinje koja može sadržavati i/ili se sastojati ili potjecati od genetski modificiranih organizama (»Narodne novine«, br. 2/15.), osim članaka 4., 6., 7., 8., 10., članka 12. stavka 2. i članka 13. koji prestaju važiti danom stupanja na snagu ovoga Zakona.

Donošenjem odluka iz članka 24. ovoga Zakona prestaju važiti Odluke o visini troškova očevida prostora, opreme i djelatnika laboratorija donesene na temelju Zakona o genetski modificiranim organizmima (»Narodne novine«, br. 70/05., 137/09., 28/13. i 47/14.) i Pravilnika o ovlašćivanju službenih i referentnih laboratorija za genetski modificiranu hranu i genetski modificiranu hranu za životinje i hranu/hranu za životinje koja može sadržavati i/ili se sastojati ili potjecati od genetski modificiranih organizama (»Narodne novine«, br. 2/15.).

Članak 27.

Davanjem ovlaštenja iz članka 10.a stavka 11. dodanog člankom 8. ovoga Zakona prestaje važiti ovlaštenje doneseno na temelju Pravilnika o uvjetima koje moraju ispunjavati laboratoriji za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a (»Narodne novine«, br. 26/10.).

Davanjem ovlaštenja iz članka 10.c stavka 11. dodanog člankom 8. ovoga Zakona prestaje važiti ovlaštenje doneseno na temelju Pravilnika o ovlašćivanju službenih i referentnih laboratorija za genetski modificiranu hranu i genetski modificiranu hranu za životinje i hranu/hranu za životinje koja može sadržavati i/ili se sastojati ili potjecati od genetski modificiranih organizama (»Narodne novine«, br. 2/15.).

Članak 28.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/17-01/92

Zagreb, 2. veljače 2018.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Gordan Jandroković, v. r.